

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії і соціальних наук

СИЛАБУС

вивчення дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ІННОВАЦІЇ»

для аспірантів усіх спеціальностей

Галузь знань: всі
Спеціальність: всі

Мова викладання: українська

Викладач дисципліни: Лектор д.ф.н., професор Капіца В.Ф., викладач практичних занять – к.ф.н., доцент Моргун О.А.

E-mail: kaffilsoc@gmail.com

Контактний телефон: 409-06-16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань	Нормативна	
	Спеціальність - всі спеціальності		
Модулів - 3		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		1	1
Індивідуальне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1	1
Тижневих годин для денної форми ауд. – 3 СРС – 3,7	Ступінь в освітній програмі: <u>здобувач</u>	Лекції	
		36	8
		Практичні, семінарські	
		18	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66	108
Індивідуальні завдання.			
20	20		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 40/60

2. Місце дисципліни в структурі освітньо-наукової програми

Короткий опис курсу: Навчальна дисципліна «Філософія науки та інновації» за своїм визначенням є за своїм змістом інноваційною. Україна стала перед необхідністю модернізації науково-технічного базису суспільства та самої науки, створення умов для постіндустріального розвитку суспільного виробництва. Це передбачує утворення такої інфосфери науки, котра була б здатна на розширеній основі продукувати інновації та впроваджувати інноваційні технології у всі сфери суспільної життєдіяльності і галузі виробництва, включаючи гірничо-металургійний комплекс Кривбасу. Тому для молодих науковців, фахова підготовка котрих здійснюється в університетах технічного профілю, представлена навчальна дисципліна має особливе значення. Перш за все у тому сенсі, що

загально-філософське знання, філософська гносеологія та епістемологія набуває конкретного вираження філософсько-наукових знань, їх науково-технічних і прикладних значень. Передусім – практичного вираження у створенні інновацій шляхом власної науково-творчої самоорганізації молодих науковців, технологізацій набутих наукових знань в якості власних інтелектуальних активів в творчо-інноваційних розробках.

Мета викладання: За основну мету ставиться інноваційно-наукове оволодіння аспірантами методами сучасного наукового мислення, теоретико-методологічними засадами та інноваційними підходами в філософії науки і самої науки. Це також репрезентація науки в якості головного інструмента прогресивного розвитку суспільства, модернізації і постмодернізації суспільного виробництва, що можливо здійснити тільки за умов високоякісної підготовки молодих науковців та оволодіння ними певними навиками та вміннями творчо-інтелектуальної діяльності.

Основні завдання дисципліни. Вони представлені в наступній взаємозв'язаній послідовності:

- оволодіння онтологічними, гносеологічними та епістемологічними засадами філософії науки;
- розвиток сучасного наукового світогляду молодих науковців, а на цій основі – формування системи наукових знань в культурно-історичному і сучасному контекстах;
- вироблення філософсько-методологічного розуміння науки, наукового знання і пізнання, розвиток інноваційного мислення і створення творчих стимулів до розробки інновацій;
- знання структури наукового знання та сучасної класифікації науки;
- розуміння динаміки розвитку науки і зросту наукового знання в його класичному, некласичному і постнекласичному представленні;
- створення власного наукомісткого та інформалістського ресурсу знань, їх акумуляція в якості особливої «бази даних» для інноваційної діяльності молодих науковців;
- знання та вміння інноваційними підходами в науці на основі складання відповідних науково-дослідних програм;
- розвиток навиків особистої науково-творчої самореалізації молодих науковців за зростаючими рівнями філософсько-наукової та інноваційної підготовки до наукової діяльності;
- освоєння умінь у здійсненні власних наукових розробок на основі проведення відповідних практикумів для аспірантів.

Пререквізити: загальний рівень знань не нижче базової вищої освіти, володіння держаною мовою, персональним комп'ютером на рівні користувача. Курс безпосередньо пов'язаний зі знаннями, отриманими у процесі вивчення курсу «Філософія».

Постреквізити: філософія науки та інновації дає можливість опанувати науки: філософію і методологію науки, філософію освіти; базову підготовку до практичного використання наукової методології в оволодінні інноваційними знаннями та вміннями, їх ефективної реалізації у власній науково-дослідній діяльності.

Після завершення вивчення дисципліни аспіранти будуть готові до проведення наукових досліджень у всіх галузях знань та поглиблення філософської освіти; здійснювати власні наукові розробки та наукову-творчу самореалізацію за зростаючими рівнями філософсько-наукової та інноваційної підготовки до наукової діяльності.

3. Перелік планових результатів навчання, співвіднесених із плановими результатами освоєння освітньо-наукової програми

Завдання дисципліни:

- оволодіння онтологічними, гносеологічними та епістемологічними засадами філософії науки;
- розвиток сучасного наукового світогляду молодих науковців, а на цій основі – формування системи наукових знань в культурно-історичному і сучасному контекстах;
- вироблення філософсько-методологічного розуміння науки, наукового знання і пізнання, розвиток інноваційного мислення і створення творчих стимулів до розробки інновацій;
- знання структури наукового знання та сучасної класифікації науки;
- розуміння динаміки розвитку науки і зросту наукового знання в його класичному, некласичному і постнекласичному представленні;
- створення власного наукомісткого та інформалістського ресурсу знань, їх акумуляція в якості особливої «бази даних» для інноваційної діяльності молодих науковців;
- знання та вміння інноваційними підходами в науці на основі складання відповідних науково-дослідних програм;
- розвиток навиків особистої науково-творчої самореалізації молодих науковців за зростаючими рівнями філософсько-наукової та інноваційної підготовки до наукової діяльності;
- освоєння умінь у здійсненні власних наукових розробок на основі проведення відповідних практикумів для аспірантів.

Дисципліна спрямована на формування компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;
- креативність, здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні наукові дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій у складі вітчизняних та міжнародних колективів, спираючись на цілісний системний науковий світогляд, з використанням знань історії та філософії науки, зберігаючи природне та культурне надбання.

Програмні результати:

- розуміти загальнонаукову філософську концепцію наукового світогляду, роль науки, пояснювати її вплив на суспільні процеси;
- володіти передовими концепціями і методами досліджень для оптимального виконання науково-дослідної та виробничої діяльності в різних областях;
- мати здатність діяти соціально свідомо та відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, самовдосконалюватись, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень, мотивувати співробітників та слухачів рухатись до спільної мети;
- оволодіння загальнонауковими філософськими знаннями, необхідними для формулювання наукового світогляду, професійної етики та культурного кругозору.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен

знати:

- філософсько-наукову методологію, гносеологію та епістемологію виникнення знань та їх перетворення в наукове знання в процесі пізнання;
- методи формування наукового світогляду та його системної репрезентації в активних формах наукового пізнання та акумуляції наукових знань;
- структуру наукового знання та сучасну класифікацію наук в історичній динаміці розвитку науки і зросту наукових знань;
- інноваційні підходи в науці та способи розвитку власного наукомісткого ресурсу знань, інноваційного світогляду як «бази знань» для творчо-наукової діяльності;
- основні практиологічні способи і форми реалізації набутих знань в складанні науково-дослідних програм та методів активного впровадження отриманих результатів в практику і виробництво.

уміти:

- розпізнавати і таксопонувати наукове знання в кластери їх практичного задіяння та операційного використання;
- вміння когнітивного оперування знаннями на основі різних методологічних підходів, в різних професійно-світоглядних аспектах і контекстуалізаціях;
- вміння до здійснення філософсько-наукового та епістемологічного аналізу знань та їх ІТ-алгоритмізації в різних наукових дискурсах та інноваційно-логістичних дискурсаторах;
- розвивати науково-компотенційні вміння згідно з розробленими інноваційно-технологічними моделями особистої науково-творчої самореалізації (багатоступеневої);
- вміння створювати та оперувати наукового знання в режимах його інноваційної актуалізації і реактуалізації на основі розроблених науково-дослідних програм та ІТ-програмування у створенні інновації.

4. Тематичний план дисципліни

Змістовний модуль 1. Основоположення філософії науки та інновації

Тема 1. Філософія науки та її теоретико-методологічні

Тема 2. Філософія науки в системі філософського знання і пізнання

Тема 3. Філософське розуміння науки, наукових знань і пізнання, інноваційного мислення та інновації

Тема 4. Структура наукового знання та класифікація наук в динаміці зросту наукових знань

Тема 5. Історична динаміка розвитку науки: класична, некласична і постнекласична наука

Змістовий модуль 2. Історія філософії науки та її сучасний етап постнекласичного розвитку

Тема 6. Антична натурфілософія: основні концепції та школи, теорія пізнання і природознавства

Тема 7. Емпірична філософія Нового Часу і становлення класичної філософії науки

Тема 8. Німецька класична філософія та її філософсько-наукова методологія пізнання

Тема 9. Новітня філософія науки і розвиток некласичних філософсько-наукових знань

Тема 10. Постнекласична філософія науки та проблема суб'єктивації наукового знання і

пізнання.

Тема 11. Методологія сучасного наукового пізнання і наука як епістемологічна система

Тема 12. Інноваційний підхід в науці: інноваційний світогляд, мислення і

Змістовий модуль 3. Методологія наукового пізнання, зросту знань і створення інновації

Тема 13. Традиційні, нетрадиційні та інноваційні підходи в науковому пізнанні, їх внутрішня структура і топологія

Тема 14. Рівні наукового пізнання. Загальнонаукові методи і форми наукового пізнання

Тема 15. Наукові інновації та розвиток інноваційного світогляду і мислення

Тема 16. Інноваційна методологія створення наукового знання: когнітивні технології розробки інновацій та їх креативний синтез в нововведення

Тема 17. Творча самореалізація молодих науковців та інноваційні моделі їх успішного професійного самоствердження

Тема 18. Методи складання науково-дослідних програм зросту наукових знань

Структура курсу

Ти жн і	Теми занять	Години денна форма/ заочна					Теми СРС, терміни виконання
		разом	лк	сем	Ін	сам	
	Змістовий модуль 1.	Д/З	Д/З	Д/З		Д/З	
1	Тема 1.Філософія науки та її теоретико-методологічні засади.	7/7	2/1	1		4/6	1.Поняття філософії науки, предметне поле її проблем та основні характеристики 2. Структура філософії науки в аспекті філософії знання і пізнання
2	Тема 2. Філософія науки в системі філософського знання і пізнання	7/7	2/1	1		4/6	1.Філософія науки як система наукових знань і творчо-пізнавальної діяльності 2.Основні функції філософії науки у розвитку суспільства і власного розвитку науки
3	Тема 3. Філософське розуміння науки: наукових знань і пізнання, інноваційного мислення та інновацій	8/8	2 /1	1 /1		5/6	1.Світоглядне і наукове знання та світоглядна зміна поглядів на знання в історичному процесі 2.Інноваційне мислення й пізнання. Науковий «прогнозіс» знань

4	Тема 4. Структура наукового знання та класифікація наук в динаміці зросту наукових знань	8/8	2	1		5/8	1.Співставлення знання і наукового знання в його родовидовій репрезентації 2..Поняття епістемології та епістемологічний рух знань. Класична, неklasична і постнеklasична наука
5	Тема 5. Історична динаміка розвитку науки і класична, неklasична і постнеklasична наука	8/8	2	1		5/8	1.Суб'єкт-об'єктні взаємовідношення в науці 2.Постнеklasична і сучасна наука в тренді суб'єктивації наукових знань.
	Усього за модуль 1	38/38	10/3	5/1		23/24	
6	Тема 6. Антична натурфілософія: основні концепції та школи, теорія пізнання і природознавство	6/6	2/1	1		3/5	1.Антична натурфілософія і природознавство 2.Теорії пізнання в філософських системах Демокрита, Сократа, Платона і Аристотеля
7	Тема 7. Емпірична філософія Нового Часу і становлення класичної філософії науки	6/6	2/1	1		3/5	1.Основні характеристики і напрямки розвитку новочасової філософії науки 2.Проблема об'єктивації знання і головні імперативи класичної науки
8	Тема 8. Німецька класична філософія та її філософсько-наукова методологія пізнання	6/6	2	1		3/6	1.Трансцедентальна методологія наукового пізнання І.Канта 2.Значення емпіричної філософії Нового Часу для сучасної науки
9	Тема 9. Новітня філософія науки і розвиток неklasичних філософсько-наукових знань	6/6	2	1		3/6	1.Пошук нового наукового методу в філософії позитивізму. 2.Критичний раціоналізм і проблема зросту знання
10	Тема10. Постнеklasична філософія науки і проблема суб'єктивації наукового знання і пізнання	6/6	2	1		3/6	1.Структуралізм і постструктуралізм, декомпозиція знання і його інноваційна реконструкція 2. Наукові революції (Т.Кун) і роль науково-дослідних програм у зрості знань (І.Лакатос)

11	Тема 11. Методологія сучасного наукового пізнання і наука як епістемологічна система	6/6	2/1	1/1		3/4	1. Наука як система та сучасна наукова епістемологія 2. Ступені пізнавальної діяльності та наукового мислення суб'єкта
12	Тема 12. Інноваційний підхід в науці: інноваційний світогляд, мислення і пізнання	6/6	2/1	1/1		3/4	1. Науковий світогляд та інноваційне ноосферно-синергетичне світорозуміння 2. Ноосферна методологія філософії науки і ноо-наука як самостійне явище
	Усього за модуль 2	42/42	14/4	7/2		21/36	
13	Тема 13. Традиційні, нетрадиційні та інноваційні підходи в науковому пізнанні і внутрішня структура науки	6/6	2	1		3/6	1. Внутрішня структура науки та стабільна архітектоніка традиційного і нетрадиційного наукового знання 3. Топологія і топоси сучасної науки і логіка зросту наукових знань
14	Тема 14. Рівні наукового пізнання. Загальнонаукові методи і форми наукового пізнання.	7/7	2	1		4/7	1. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання 2. Основні форми наукового пізнання. Співвідносність методу і теорії
15	Тема 15. Наукові інновації та розвиток інноваційного світогляду і мислення	6/6	2	2		3/6	1. Наукові інновації, їх сутнісні ознаки і технологічне втілення 2. Інноваційний світогляд, його структура та «реалізаційна» направленість
16	Тема 16. Інноваційна методологія створення наукового знання: когнітивні технології розробки інновацій та їх креативний синтез в нововведення	7/7	2/1	електр		4/5	1. Інноваційна методологія в нових стандартах раціональності науки і ноосферно-наукового знання 2. Проективні технології розробки наукових інновацій та проблема створення єдиної методології інноваційного мислення (в ноосферно-семіотичному проекті)
17	Тема 17. Творча самореалізація	7/7	2	2		4/7	1. Основні інноваційні моделі творчої самореалізації за

	молодих науковців та інноваційні моделі їх успішного професійного самоствердження					вибором різних інноваційних об'єктів (американська, європейська і японська моделі) 2.Проектування професійної самореалізації молодих науковців.	
18	Тема 18.Методологія складання науково-дослідних програм зросту знань	7/7	2	1		4/7	1.Теоретико-методологічне підгрунтя дослідження та висування гіпотез 2.Інноваційні підходи та «проривні ідеї» у вирішенні поставлених завдань
	Усього за модуль 3	40/40	12/1	6/1		22/38	
	Усього годин	120/120	36/8	18/4		66/108	

6. Навчальна база (лабораторії, аудиторії): кафедра має аудиторний фонд в кількості 5 предметних аудиторій, читальний зал разом з предметною аудиторією (428, 429, 433, 432а, 434).

7. Освітні технології: У процесі викладання дисципліни активно використовуються інноваційні методи навчання (брейнстормінг, робота в парах, групові дискусії, сесії «питання-відповідь», метод проектів, ділові та рольові ігри, баскет-метод, практичний експеримент тощо). Базовими методами навчання є пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, аналітико-синтетичний, метод проблемного підходу, частково-пошукові, дослідницькі, методи порівняння, узагальнення, конкретизації тощо.

8. Політика та процедура академічної поведінки та етики, особливості проведення занять для осіб з обмеженими можливостями здоров'я й особи з дітьми
Плагіат та інші види нечесної роботи недопустимі. Недопустимі віддзеркалювані відповіді або коментарі інших студентів. Для проведення навчання в групах, що включають осіб з обмеженими можливостями та осіб з дітьми, передбачені навчально-методичні комплекси (лекції, методичні посібники, практичні завдання, логічні задачі).

9. Розподілення балів та політика нарахування оцінок

Політика курсу спрямована на розвиток вміння розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми, вміння працювати у команді та індивідуально, вміння ухвалювати виважені рішення, брати на себе та делегувати відповідальність. Налагоджувати ефективне спілкування та доброзичливі стосунки у колективі, вміння попереджувати та вирішувати конфліктні ситуації, вміння презентувати результати професійної діяльності, планувати робочий час, вчасно вирішувати поставлені завдання тощо.

Під час практичних занять створюється атмосфера творчого пошуку для формування практичних навичок роботи у соціумі. На заняттях обов'язково дотримуватися правил роботи у групі, шанобливо ставитися до поглядів колег, налаштуватися на дружню співпрацю та взаємодопомогу. Вітаються креативність та індивідуальність.

Політика оцінювання включає:

- Політику щодо відвідування: присутність на заняттях є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. З об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу тощо.
- Політику щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які складаються із порушенням термінів без поважних причин не приймаються, перескладання модулів відбувається з дозволу деканату (з поважних причин: наприклад, лікарняний).
- Політику щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи (реферати) перевіряються на наявність плагіату й допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями (не більше 20%). Списування під час контрольних робіт та іспиту заборонені (зокрема з використанням мобільних пристроїв). Складати всі проміжні та фінальні завдання необхідно самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Критерії оцінювання

Відмінно» виставляється за таких умов: глибоке розуміння матеріалу, основні уміння сформовані та засвоєні; викладення матеріалу логічне, доведене (обґрунтовано нормами права), висновки й узагальнення точні й пов'язані з явищами навколишнього життя.

«добре» — знання здобувача задовольняють вищезазначеним вимогам, але викладення матеріалу недостатньо систематизовано, окремі уміння не досить сформовані, у визначенні понять використані термінології та в узагальненнях мають місце окремі неточності, що легко виправляються за допомогою додаткових запитань викладача.

«задовільно» — існує розуміння основних положень, однак спостерігається значна неповнота знань; визначення понять нечіткі, неточні, уміння сформовані недостатньо, висновки й узагальнення аргументовані слабо, в них допускаються помилки.

«незадовільно» — здобувач не розуміє матеріал або його знання мають фрагментарний, неповний характер; здобувач показує незнання основного матеріалу з навчальної дисципліни, грубі помилки у визначенні понять, невміння працювати з документами, основними джерелами.

Підсумковий модульний контроль рівня знань передбачає виявлення ступеню знань здобувачів по всім змістовним модулям і проводиться у вигляді тестування.

У результаті освоєння дисципліни здобувач опановує такі компоненти

Компетенції	Дескриптори – основні ознаки освоєння (показники досягнення результату)	Форми й методи навчання, що сприяють формуванню та розвитку компетенції
<p>Загальні</p> <p>Програмні результати</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; креативність, здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні наукові дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій у складі вітчизняних та міжнародних колективів, спираючись на цілісний системний науковий світогляд, з використанням знань історії та філософії науки, зберігаючи природне та культурне надбання.</p> <p>Розуміти загальнонаукову філософську концепцію наукового світогляду, роль науки, пояснювати її вплив на суспільні процеси; володіти передовими концепціями і методами досліджень для оптимального виконання науково-дослідної та виробничої діяльності в різних областях; мати здатність діяти соціально свідомо та відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, самовдосконалюватись, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень, мотивувати співробітників та слухачів рухатись до спільної мети; володіння загальнонауковими філософськими знаннями, необхідними для формулювання наукового світогляду, професійної етики та культурного кругозору.</p>	<p>•Розв’язання проблемних питань, розробка особистих наукових моделей;</p> <p>•написання рефератів у форматі науково-реферативних розробок; розробка інноваційних проектів з особистої наукової самореалізації;</p> <p>•семінари-дискусії, що сприяють розвитку мислення, формуванню власних поглядів і вміння чітко формулювати думки й висловлювати їх,;</p>

10. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗА СЕМЕСТР

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За бальною шкалою викладача
A	Відмінно (зарах)	90 -100
B	Дуже добре (зарах)	80 -90
C	Добре(зарах)	72 - 79
D	Задовільно (зарах)	61 – 70
E	Достатньо (зарах)	50 - 60
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання (не зараховано)	30 - 49
F	Незадовільно, з обов'язковим повторним курсом (не зараховано)	0 - 29

11. Зразок екзаменаційного білету

Криворізький національний університет	2019-2020 навч.р.
Спеціальність: всі (для аспірантів)	Навчальна дисципліна «Філософія науки та інновацій» Семестр I
Екзаменаційний білет №2	
1. Онтологія філософії науки. Предмет і неопредмечення знання, достовірне і світоглядне знання.	
2. Основні функції науки.	
3. Інженерна діяльність. Культурно-технічний кругозір інженера	
Затверджено на засіданні кафедри філософії і соціальних наук Протокол № 3 від 10 січня 2020 р.	
Зав. кафедрою, професор	В.Ф. Капіца Екзаменатор

12. Типові контрольні завдання, необхідні для оцінювання знань, умінь, навичок у процесі освоєння ОНП

Теми для написання науково-реферативних розробок

Наприклад:

1. Філософія науки її головні особливості і ознаки.

2. Наука як об'єкт філософсько-методологічного дослідження.
3. Методологія сучасної науки та її особливості.
4. Науково-дослідна діяльність і її головні засади, аспекти і розділи.
5. Інноваційний зміст методів наукової синергетики та «мозкового штурму».
6. Логіка інноваційного мислення й пізнання.

13. Літературні джерела

№№ За/п	Назва підручника (посібника), автор, видавництво, рік видання	Кількість примірників у бібліотеці ЗВО/кафедри
Базова література		
1	Будко В.В. Філософія науки. – Харьков: Консул, 2005. – 268с.	Електроний доступ
2	Філософія науки: підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. – К. ВПЦ. "Київський університет", 2018	Електрона доступ
3	Філософія. За ред. О.П.Сидоренко. К.: Знання, 2009. – 891с.	Електроний доступ
4	1.Філософія: Навч. посіб./Л.В.Губерський, І.Ф.Надольний В.П., Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф.Надольного. - 6-те вид., випр. і доп. – К.: Вікар, 2006. – 455 с.	30
5	Історія філософії. За ред. В.І.Ярошовця. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 774с.	20
Додаткова література		
6	Гадамер Г.-Г. Істина і метод. – К., 2000.	
7	Капіца В.Ф. Філософія науки і ноосферо-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Монографія., Книга 1. – Кривий Ріг: Видав. центр ДВНЗ «КНУ», 2016. – 623с.	30
8	Капіца В.Ф. Філософія науки як ноосфера інноваційного мислення і ноо-пізнання – Монографія, Книга 2. Кривий Ріг: Видав. центр ДВНЗ «КНУ», 2018. – 797с.	30
9	Капіца В.Ф. Філософія науки: інноваційна методологія та епістемологія ноосферного зросту знань – Монографія, Книга 3. Кривий Ріг: Видав. центр ДВНЗ «КНУ», 2018 – 731 с.	30
10	Капіца В.Ф. Філософія і методологія ноо-науки: дослідні програми зноосферних технологій та їх НТ-практиси в проектних ноо-інноваціях – Монографія, Книга 4.– Кривий Ріг: Видав. центр ДВНЗ «КНУ», 2019. – 939 с.	30
11	Філософський енциклопедичний словник / НАН України; Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди / В.І. Шинкарук (голова редкол.). – К., 2002.	10

14. Зміни та доповнення

15. Інформаційний ресурс

1. Освітній портал КНУ - <http://mlib.knu.edu.ua/>;
2. Бібліотека КНУ - <http://lib.knu.edu.ua/>;
3. Державна науково-технічна бібліотека України - <https://dntb.gov.ua>;
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>;
5. Електронна бібліотека ELIBUKR - <http://www.elibukr.org>.